

i.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
Diariet
Jonas Lindh IKT
Fredrik Niord JPjm
Jens Johanson Gdks
GD kansli

Trafikverkets remissyttrande gällande genomförandet av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation I2019/02319/D

Sammanfattning

Trafikverket har avvikande synpunkter på förslaget om tillträde till fysisk infrastruktur och kompletterande förslag angående att säkerställa verksamhetskritisk kommunikation, säkerhetsaspekter på spektrumförvaltning och tillgång till resurser.

Yttrande

Tillträde till fysisk infrastruktur

Promemorian innehåller ett förslag till ny lag om elektronisk kommunikation (NLEK) vari en reglering om tillträde till annans fysiska infrastruktur för att montera trådlösa accesspunkter med kort räckvidd föreslås. Regleringen återfinns i förslagets 5 kap. 45 § och motsvarar i stort den reglering av bl.a. tillträde till fysisk infrastruktur som återfinns i den nu gällande regleringen i 2-3 kap. i lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (UBL).

Trafikverket har för närvarande ett pågående tvistelösningsförfarande¹ avseende den i UBL reglerade samordningsskyldigheten (3 kap. i UBL). Denna prövning har aktualiserat hur skyldigheter enligt UBL ska ställas mot en verksamhetsutövers skyldigheter enligt säkerhetsskyddslagens bestämmelser. Trafikverket har i målet invänt att en samordningsskyldighet inte föreligger utifrån att det avser ett anläggningsprojekt som avser fysisk infrastruktur som stöder samhällsviktig verksamhet vars funktion kan påverkas negativt av en samordning samt att en samordning kan skada allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt. Den verksamhet som kommer bli berörd om Trafikverket tvingas till en samordning omfattas av säkerhetsskyddslagens regler. Enligt denna lag ska den som är verksamhetsutövare av den säkerhetskänsliga verksamheten utreda behovet av skyddsåtgärder för verksamheten och även tillse att sådana åtgärder vidtas och vidmakthålls. Enligt Trafikverkets bedömning är den begärda samordningen inte förenlig med de säkerhetsskydds krav som verksamheten omfattas av. En viktig fråga i målet har på grund av ovanstående blivit i vilken utsträckning den som bedriver den säkerhetskänsliga verksamheten behöver redogöra för denna i prövningen. Enligt Trafikverket är en övergripande beskrivning av den skyddsvärda verksamheten tillräcklig, en mer långtgående beskrivning av skyddsvärden och de risker som finns strider mot säkerhetsskyddslagens syfte dvs. att verksamhetsutövaren ska tillse att verksamheten har det skydd som omständigheterna kräver. Tvistelösningsmyndigheten har i beslut anfört att det åligger den som åberopar undantagen att visa att skäl för detta föreligger. Enligt Trafikverket innebär detta förfarande att tvistelösningsmyndigheten i praktisk mening överprövar² Trafikverkets ställningstagande enligt säkerhetsskyddslagen (ett ställningstagande som det enligt denna lag ensamt åligger Trafikverket att göra och vars ansvar inte kan överlätas på annan).

¹ PTS beslut överklagades av Trafikverket och handläggs för närvarande av förvaltningsrätten i Stockholm, mål 21800-19. Domstolen har vid detta yttrandes datering inte meddelat dom i målet.

² Tvistelösningsmyndigheten har invänt att den inte har ett sådant mandat men enligt Trafikverket medför det förfarande som använts av tvistelösningsmyndigheten av denna överprövar Trafikverkets ställningstagande enligt säkerhetsskyddslagen.

Trafikverket föreslår på grund av ovanstående att den i förslaget till NLEK 5 kap. 45 § 4 punkten undantas från den tvistlösningsmekanism som återfinns i 10 kap. 13 §. En sådan lösning torde mer systematiskt överensstämma med de skyldigheter som åligger en verksamhetsutövare enligt säkerhetsskyddslagen. En extern tvistlösningsmyndighet kan och bör inte överpröva den bedömning som verksamhetsutövaren av den säkerhetskänsliga verksamheten har gjort. Denna bedömning måste göras av den aktör som ansvarar för skyddet av den säkerhetskänsliga verksamheten.

I promemorian framgår vidare i avsnitt 20.6 gällande just ovan nämnda tvistlösningsförfarande:

”I sådana fall bör tillsynsmyndigheten höra Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i fråga om vad som kan tänkas medföra skada för totalförsvarets militära respektive civila del. Tillsynsmyndigheten bör vidare höra Säkerhetspolisen om tvisten annars rör frågor om Sveriges säkerhet. Detta kan regleras i förordning.”

Det är i detta sammanhang viktigt att påpeka att det är den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet som ska utreda behovet av säkerhetsskydd och som ansvarar för skyddet av det skyddsvärda. Det är också den som bedriver den säkerhetskänsliga verksamheten som har ansvar för hur säkerhetsskyddet dimensioneras och utformas. För Trafikverkets del är Säkerhetspolisen tillsynsmyndighet och bistår med rådgivning men kan inte överta Trafikverkets ansvar enligt lagen. Det kan även noteras att dessa myndigheter av naturliga skäl³ inte heller har detaljkunskap om skyddsvärden hos andra myndigheter. På grund av detta kan det finnas skäl att klarlägga dessa myndigheters roll i tvistlösningsförfarandet.

Säkerställa verksamhetskritisk kommunikation

Utifrån Trafikverkets ansvar som beredskapsplanerande myndighet med samordningsansvar för transportsektorn, anser Trafikverket att det är lämpligt att MSBs skrivningar från regeringsuppdrag Ju2016/07782/SSK angående 3 kap. 10 § tredje punkt (nuvarande lag 3 kap. 8§) införlivas i lagen. Förslaget syftar till att omhänderta möjligheten att säkerställa verksamhetskritisk kommunikation för aktörer med ansvar inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar, i såväl fredstid, som vid krishantering och inför och under höjd beredskap. Förslaget innebär att tredje punktens lydelse blir *behövs för verksamhet som bedrivs i syfte att tillgodose allmän ordning, säkerhet, hälsa eller försvar*.

Säkerhetsaspekter på spektrumförvaltning (kopplat till avsnitt 12 Förvaltning av radiofrekvenser i PM)

Förvaltningshantering av spektrum med ökat inslag av digitalisering med IT-stöd och IT-system behöver ta hänsyn till att myndigheterna inom civilt försvar har frekvensbehov och uppgifter som omfattas av säkerhetsskyddsklassificerad information eller kvalificerats som särskilt säkerhetskänslig verksamhet enligt PMFS 2019:2.

Rättigheter till nummerresurser, signaleringsresurser, nätkodsresurser och samtrafik

För kommunikationssystem som inte är en del av allmänt elektroniskt kommunikationsnät behöver det säkerställas rättigheter för tillgång till nummerresurser, signaleringsresurser, nätkodsresurser och samtrafik.

Övrigt

Direktivets översättning använder i artikel 289 och 290 ordet säkerhetsskydd på ett felaktigt sätt.

³ Uppgifter som omfattas av säkerhetsskydd ska endast hanteras av den som har ett oundgängligt behov av dem för att kunna utföra arbetsmoment som behövs för den skyddsvärda verksamheten.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lena Erixon. Föredragande har varit senior rådgivare Jonas Lindh. I den slutliga handläggningen har IT-direktör Mathias Persson deltagit. Samråd har skett med jurist Fredrik Niord och säkerhetsskyddsspecialist Jens Johanson.

Lena Erixon
Generaldirektör

